

ידע, צדק ושמירת טבע

אילת שביט, המכללה האקדמית תל חי

13.12.2017 כנס "יש טבע בגולן: פילוסופיה וחדשנות", מכללת אוהלו

מבנה ההרצאה

- יחסי אדם-טבע נעו משותפות בין אינדיבידואלים, לרומנטיקה של מהויות עם איזון קבוע וכיום לניהול של שרותי סביבה דיאנמיים.
- ניהול צריך להיות מבוסס מדע דורש איסוף וניתוח מידע לפי ערכים מדעיים (אמת מדויקת העומדת גם בסטנדרט כללי).
- איסוף המידע על עולם החי נערך בזמן ומקום מסוימים, אך 'זמן' ו'מקום' אינו דבר אחד קבוע, אחיד ובלתי תלוי במשתמש,
- אלא המשמעות של 'זמן' ו'מרחב' תלויה במי אוסף את המידע ולשם מה (לפי איזה ערכים) נאסף המידע.
- מובן אחר של 'זמן' ו'מקום' יוביל לאיסוף מידע באופן אחר,
- תוך התייחסות (או ניתוק) המדע מהידע המקומי על אותם בע"ח,
- ותוך השלכות אפשריות למדיניות שמירת הטבע במקום, ליחס המקומיים לאותה מדיניות ולעתידם של בע"ח באותו אזור.

רפרוף היסטורי על מערכת הציפיות ביחסי אדם ועולם החי

- ציידים-לקטים: שותפות בין אינדיבידואלים,
- מאות 18-19: רומנטיקה של מהויות קבועות עם איזון קבוע והרמוני ביניהן.
- מאה 20- זו לצד זו מתחרות הגישה האתנוצרית לביוצנרטית
- מאה 21 – דומיננטיות הדרישה לניהול רציונלי של שרותי סביבה (ecosystem services) משתנים ותלויי הקשר.

מגוון המובנים של 'מקום' ו'מרחב'

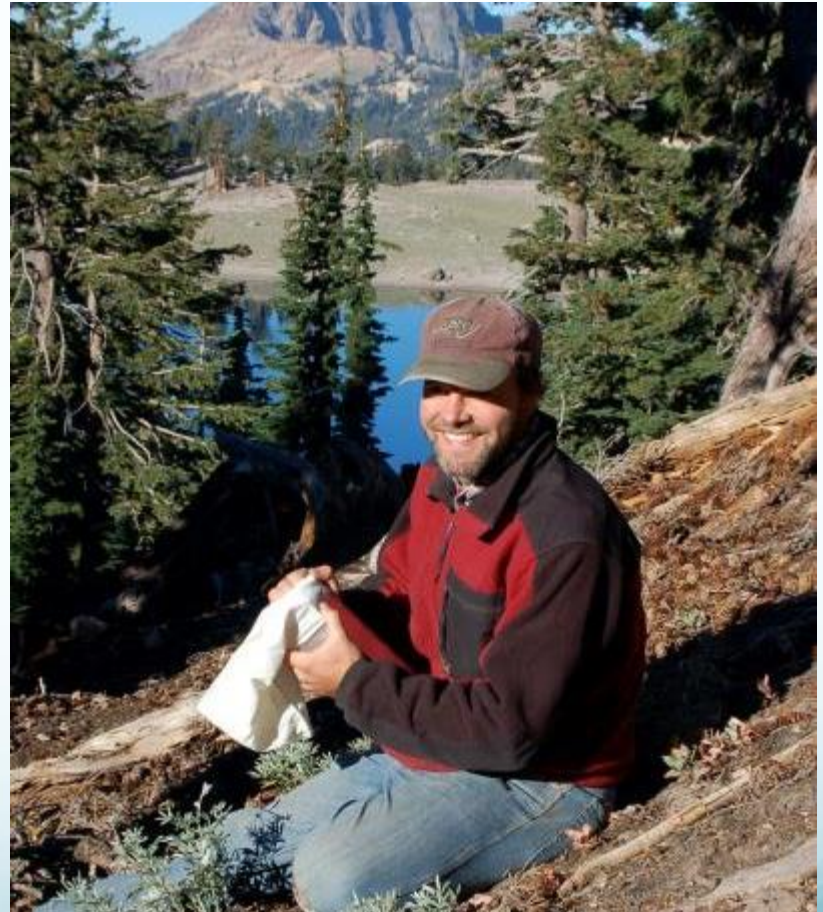
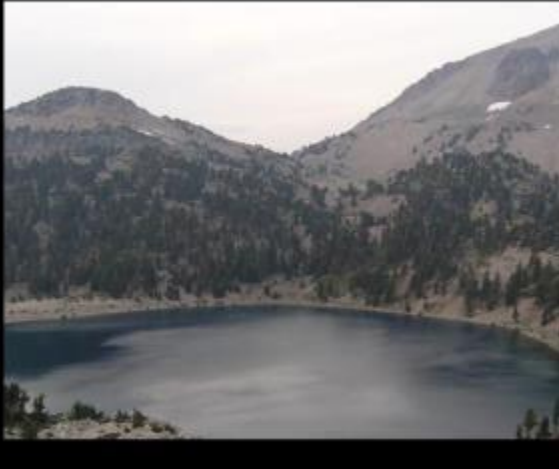
MVZ, Berkeley

Helen

July 1924

September 2006

Harvard Forest

המארג (מרכז אקולוגי רב גורמי), רמת הנדיב

מגוון המובנים של 'זמן'

סיכום המובנים של זמן ומרחב

הערך המדעי	זמן/מרחב אינטראקטיבי	זמן/ מרחב חיצוני	שיטת הלכידה
כלליות	לא	כן	הצבת מלכודות מראש לפי כלל
דיוק	כן	לא	הצבת מלכודות לפי מי שחי כאן
	1. להגיע לשטח (עם ידע מקומי) 2. לתעד את בית הגידול בשטח 3. להציב את המלכודת על סמך התיעוד	1. לתכנן הצבת מלכודת מראש 2. להגיע לשטח ולשים כמתוכנן 3. לתעד את בית הגידול	סדר העבודה

ידע מקומי, אי צדק אפיסטמי, ומדיניות שמירת טבע

- "אי צדק אפיסטמי
הוא עוול הנעשה
לאדם בתוקף תפקידו
כידע".
Miranda Fricker
2007

סיכום

- **מובן אחר ל'זמן' ו'מקום' עומד בבסיס של שיטות לכידה שונות, המפעילות ערכים שונים, ומובילות לפרשנות שונה לתוצאות, ולפעמים גם להבדל אמפירי בתוצאות.**
- שיטות לכידה שונות מניחות גם התייחסות או התעלמות **מידע מקומי על החי באזור, מייצרות לעיתים אי צדק אפיסטמי, ועלולות להוביל ליחס אחר של המקומיים כלפי מדיניות שמירת הטבע שנקבעה באזורם, ולעתיד החי והצומח.**